

Markéta Šichtařová: O inflaci, která vám žere peníze, se zatlouká

- CZ24 News | 9. září 2021

ČESKO: Inlace zrychluje. To je prostě konstatování. Můžeme ho doložit na číslech. Nejen u nás, ale prakticky v celé Evropě. No – lépe řečeno – vlastně v celém světě.

Chcete čísla? Tak třeba německý takzvaný harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP) podle zatím předběžných údajů v srpnu meziročně vzrostl o 3,4 procenta. O měsíc dřív byl meziročně vyšší o 3,1 %. Možná ještě horší zprávou ale je, že nejen že ceny rostou aktuálně, ale tento růst se zabudovává i do inflačních očekávání. To je dost zásadní zjištění. Očekávání spotřebitelské [inlace](#) v eurozóně v srpnu roste na 31,1 bodu z 30,0 bodů za červenec. A tady pozor – inflační očekávání mají značně sebenaplňující potenciál.

Co tím mám na mysli? Tenhle sebenaplňující potenciál je v ekonomii celkem známou věcí. Dobře představitelný je třeba v případě runů na banky. Představme si, že se z nějakého důvodu rozšíří na trhu fáma, že nějaká banka je zralá na bankrot. Co udělá prozíravý střadatel? Ihned poběží své úspory vybrat. Co na tom, že banka je naprosto zdravá a zisková? Většina lidí bude uvažovat tak, že na každém šprochu pravdy trochu a co kdyby náhodou...? Klienti tak vezmou banku útokem. Protože ale banky na svých pobočkách nemívají tolik hotovosti, velmi brzy přestanou být pobočky schopné vklady vyplácet. Začne se šířit nová zpráva, tentokrát už pravdivá, že banka zavírá pobočky, protože není schopna vyplácet klienty. Další se proto rychle začnou o své peníze hlásit. A tak i taková zcela nepravdivá fáma má potenciál zdravou banku zbourat.

Druhým dobrým příkladem je přivolávání recese. Jakmile se lidé začnou bát budoucnosti, klesne jejich důvěra v zárné zítřky, začnou šetřit, firmy začnou omezovat výrobu a preventivně propouštět – a hospodářské zpomalení skutečně přijde.

A přesně tak to funguje i u inflace. A jsme doma. Jakmile lidé začnou počítat s tím, že inflace se usadí v ekonomice na delší čas, nejen přechodně, podnikatelé začnou automaticky preventivně zdražovat, aby růst cen „předběhli“ a nebyli těmi posledními, kdo zdraží. A tím se předpoklad růstu cen začne naplňovat.

Centrální bankéři mají v popisu práce hlídat cenovou hladinu. Musejí se tedy postarat i o to, aby nerostla inflační očekávání. Oni tedy nemají moc na výběr – musejí říkat, že inflace globálně není důsledkem tisku peněz a že je jen přechodná. Pokud by totiž přiznali (co stejně musí dobře vědět), že jde o inflaci dlouhodobou, růst cen by kvůli zabudování inflačních očekávání ještě zrychlil. Takže pokud řekneme, že v eurozóně rostou inflační očekávání, v podstatě tím skoro automaticky mezi řádky také říkáme, že inflace se v eurozóně zabydluje asi jako dočasná okupační sovětská vojska.

Kde se ale tahle inflace na samém počátku vzala? Důvodů je víc, ale jeden přebíjí všechny ostatní: Vládám a centrálním bankám jde o to maximálně snížit úrokové sazby, aby se předlužená Evropa dokázala dál úvěrovat. Neboli aby si státy dokázaly dál půjčovat za uměle nízké úrokové sazby na svůj chod, aby zombie firmy dál mohly existovat a nebankrotovaly a podporovaly tak zdání hospodářského růstu.

V Evropě se ovšem tato politika nižších úrokových sazeb projevila coby vedlejší efekt ve spekulacích na ceny nemovitostí a akcií. To právě proto jsou ceny bydlení tak vysoké, právě proto ceny akcií rostou, ačkoli podniky mají mnohdy i ztráty. Inlace v eurozóně a v o něco menším měřítku i v celé

EU existuje – jen to není inflace v cenách zboží a služeb, ale je v cenách nemovitostí a cenných papírů. Budu ji nazývat finanční a realitní inflace.

Všichni vědí, že inflace je nepřítelem úspor. Jedinou možností, jak se uchránit před inflací, je výrazně zvýšit úrokové sazby, aby tyto vysoké úroky inflaci víc než kompenzovaly.

V eurozóně aktuálně existuje enormně vysoká finanční a realitní inflace, ale úrokové sazby jsou záporné. Bohužel nejsme schopni říci, kolika procent tato finanční a realitní inflace dosahuje, protože statistický úřad nic takového nevykazuje. S jistotou však můžeme říci, že jde o hodnoty dvouciferné.

Inflace v cenách cenných papírů je pro střadatele ještě zákeřnější než „klasická“ inflace. Jakmile totiž uložíme peníze do nějaké investice, můžeme čekat, že její cena vzroste. To na první pohled vypadá lákavě, ale jen do chvíle, než si uvědomíme, že jde o cenovou bublinu. A každá cenová bublina v historii dříve či později splaskla.

Vlády, centrální banka ani statistici o finanční a realitní inflaci nehovoří, ačkoliv každý ji může vidět v cenách akciových indexů, v cenách dluhopisů i v cenách bydlení. Kdyby o ní totiž mluvili, jednak by přitahovali pozornost na fakt, že ji spískali, a druhak by vytvářeli inflační očekávání. A tak se bude zatloukat. Bude se zatloukat, že vám inflace bude požírat vaše peníze.